

On Learning How to Give

Introduction to Hilkhote Tzedaka - Maaser Kesafim Part 1

The History of the Ethic

פרקי דרבי אליעזר (היגר) - "חורב" פרק כז

ר' מאיר אומ' אברהם התחיל ראשון לעשר, לקח המעשר מכל מה שהשיב מן הרכוש של סדום ועמורה ואת כל מעשר רכוש לוט בן אחיו ונתן לשם בן נח, שנ' ויתן לו מעשר מכל, יצא שם בן נח לקראתו וראה את כל המעשים שעשה ואת כל הרכוש שהשיב והיה תמה בלבו, התחיל מהלל ומפאר ומשבח לשם עליון, ואומר ברוך אל עליון אשר מגן צריך, עמד אברהם והיה מתפלל לפני ה' ואמ' רבון כל העלמים לא בכח ידי ולא בכח ימיני עשיתי את כל אלה אלא בכח ימינך שאתה מגן לי בעולם הזה ובעולם הבא, שנ' ואתה ה' מגן בעדי בעולם הזה, כבודי ומרים ראשי לעולם הבא, וענו העליונים ואמרו מגן אברהם

פרקי דרבי אליעזר (היגר) - "חורב" פרק לב

ויזרע יצחק בארץ ההיא, ר' אליעזר אומ' וכי זרע דגן זרע יצחק, חס ושלום, אלא לקח כל מעשר ממונו וזרע צדקה לעניים ולאביונים, כשם שאתה אומר זרעו לכם לצדקה קצרו לפי חסד, וכל דבר שישיר פתח לו ה' הקב"ה/ מאה שערין של מיני ברכות, שנ' וימצא בשנה ההיא מאה שערים

Codification of the History?

רמב"ם הלכות מלכים פרק ט הלכה א

על ששה דברים נצטווה אדם הראשון: על ע"ז, ועל ברכת השם, ועל שפיכות דמים, ועל גילוי ערוות, ועל הגזל, ועל הדינים, אע"פ שכולן הן קבלה בידינו ממש רבינו, והדעת נוטה להן, מכלל דברי תורה יראה שעל אלו נצטווה, הוסיף לנח אבר מן החי שנאמר אך בשר בנפשו דמו לא תאכלו, נמצאו שבע מצות, וכן היה הדבר בכל העולם עד אברהם, בא אברהם ונצטווה יתר על אלו במילה, והוא התפלל שחרית, ויצחק הפריש מעשר והוסיף תפלה אחרת לפנות היום, ויעקב הוסיף גיד הנשה והתפלל ערבית, ובמצרים נצטווה עמרם במצות יתירות, עד שבא משה רבינו ונשלמה תורה על ידו. +/השגת הראב"ד/ וכן היה הדבר בכל העולם וכו' והוסיף תפלה לפנות היום. א"א כן היה ראוי לומר והוא התפלל שחרית והפריש מעשר (ויצחק הוסיף תפלה אחרת) עכ"ל. +

מגדל עוז הלכות מלכים פרק ט

כתב הראב"ד ז"ל כן ראוי לומר וכו':

ואני אומר מדרשות חלוקות הם לכמה עניינים יש אומר מימי קדם היו מפרישין ותולין הדבר באברהם דכתיב ויתן לו מעשר מכל פירוש אברהם נתן למלכי צדק וזהו דהסכמת הראב"ד ז"ל. וי"א כי יצחק התחיל להפרישו מדכתיב וימצא בשנה ההיא מאה שערים כתרומתו כי שיערו לתרומה ומעשרות וכן כתב רש"י ז"ל בפירוש התורה והרמב"ן ז"ל וזהו דעת ר"מ ז"ל וכן נ"ל דאילו באברהם ממה נתן לו מעשר באותה שעה והרי לא לקח כלום דכתיב הרימותי ידי כו' אם מחוט ועד שרוך נעל כו':

כסף משנה הלכות מלכים פרק ט

והוא התפלל שחרית וכו'. כתב הראב"ד א"א כן היה ראוי לומר וכו'. טעם הראב"ד משום דכתיב באברהם ויתן לו מעשר מכל ואפשר לומר לדעת רבינו דבאברהם לא אשכחן שעשיר ממונו והתם דוקא עישר השלל הבא לידו ולא בתורת מעשר אלא לפי שכבדו מלכי צדק בהוצאת לחם ויין וברכו ורצה לתת לו מעשר השלל אבל יצחק הוא הראשון שעשיר ממונו לשם מעשר כפי דרשת חכמים ז"ל בויזרע יצחק בארץ ההיא וימצא מאה שערים. ודעת רבינו שכל אלו המצות מעצמם עשאוהו ולכן לא הזכיר נצטווה רק במילה. וענין התפלות האלו שתקנו האבות כך מפורש בברייתא ר"פ תפלת השחר (דף כ"ו):